

foribus nostris maximam reverentiam exhibuisse, eorumdemque Pontif. institutionibus, & mandatis in sacris Conciliis per eos editis & factis reverenter, & humiliter obtemperasse. Unde Damasus Papa, & ceteri Episcopi Romae congregati scribentes de Concilio Ariminen. Episcopis in Illyrico constitutis praedictum aliquod per numerum Episcoporum Arimini congregatorum fieri non potuisse testantur, quandoquidem constat Roman. Pontif., cujus ante omnia dicebat spectari decretum, talibus non praebuisse consensum, eundemque Leonem Pontificem universis Siciliae Episcopis scribentem idem voluisse apparet, consueveruntque antiquorum Conciliorum Patres pro eorum, quae in suis Conciliis gesta fuerunt, corroboracione, a Rom. Pontif. subscriptionem, approbationemque humiliter petere, obtinere, prout ex Nicæna, & Ephesina, ac Chalcedonen. hujusmodi, & Sexta Constantinopolitana, & Septima eadem Nicæna, ac Romana sub Symmacho Synodis habitis, earumque gestis, necnon in Aimari libro de Synodis manifeste colligitur, quod etiam novissime Canstantien. Patres fecisse constat. Quam laudabilem consuetudinem si Bituricen. & Basileen. secuti fuissent, hujusmodi molestia proculdubio careremus.

namque nullam esse decernit, & damnat.

§.7. Cupientes quoque hujusmodi negotium ad debitum finem perducere, ac tam vigore citationum hactenus a nobis, & praefato Julio Praedecessore ex abundanti emanatarum, quam aliorum praemissorum, quae ita notoria sunt, ut nulla valeant excusacione, aut tergiversacione celari, etiam ex nostro Pastoralis officio procedentes, omnesque, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui forsitan in praemissis intervenierint, suppletentes, ex certa nostra scientia, & de Apostolica potestatis plenitudine (eodem sacro approbante Concilio) tenore praesentium praefatam Pragmaticam Sanccionem, seu corruptelam, ejusque approbationem quomodolibet emanatam, omniaque & singula decreta, capitula, statuta, constitutiones, sive ordinationes in eadem quomodolibet contentas, seu etiam insertas, ac ab aliis prius editas, necnon consuetudines, sylum, usum, sive potius abusum ex ea in hanc usque diem quomodolibet emanatos, seu observatos, nullius roboris, vel momenti fuisse, & esse decernimus, & declaramus. Necnon ad abundantiore cautelam eandem Bituricen. sanccionem, sive corruptelam, ejusque approbationem tacitam, vel expressam, ut praefertur, & in ea contenta omnia, & singula etiam inserta quaecumque revocamus, cassamus, abrogamus, irritamus, annullamus, ac damnamus, & pro infectis, revocatis, cassatis, abrogatis, irritatis, annullatis, & damnatis haberi volumus, decernimus, & declaramus.

Bonif. VIII. in Extrav. 1. de Major. & Obedien. ac Clem. V. in

§.8. Et cum de necessitate salutis existat omnes Christi fideles Romano Pontifici subesse, prout divinae Scripturae, & Sanctorum Patrum testimonio edocemur, ac

constitutione sel. me. Bonifacii Papae VIII. similiter Praedecessoris nostri, quae incipit unam sanctam. declaratur, pro eorumdem fidelium animarum salute, ac Rom. Pontif. & hujus sanctae Sedis suprema auctoritate, & Ecclesiae sponse suae unitate, & potestate Constitutionem ipsam sacro praesenti Concilio approbante innovamus, & approbamus, sine tamen praedictio declarationis sanctae mem. Clementis Papae V. quae incipit, Meruit.

Extravag. 2. de Privilegiis confirmat & innovat.

Usum d. pragmatice hic idem Pontifex omnibus prohibet.

§.9. Inhibentes in virtute sanctae obedientiae, & sub poenis, & censuris infra dicendis, omnibus, & singulis Christi fidelibus tam laicis quam clericis, saecularibus, & quorumvis Ordinum etiam Mendicantium Regularibus, & aliis quibuscumque personis, cujuscumque status, gradus, & conditionis existant, etiam S. R. E. Cardinalibus, Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis, & quibusvis aliis, Ecclesiasticis, vel mundana, vel quavis alia dignitate fulgentibus, omnibusque aliis, & singulis Praelatis, Clericis, Capitulis, & Conventibus saecularibus, & Ordinum praedictorum Regularibus etiam Monasteriorum Abbatibus, Prioribus, Ducibus, Comitibus, Principibus, Baronibus, Parliamentis, Officialibus etiam Regiis, Judicibus, Advocatis, Notariis, Tabellionibus Ecclesiasticis, vel saecularibus, & quibusvis aliis personis Ecclesiasticis, Regularibus, & saecularibus, ut praefertur, quacumque dignitate fulgentibus in praefato Regno Francia, Delphinatus, & ubicumque praedicta pragmatica, directe, vel indirecte, tacite, vel expresse, vigeret quomodolibet, existentibus, vel pro tempore futuris, ne de cetero praefata pragmatica sanccionem, seu potius corruptelam, quomodolibet, vel quavis causa, tacite, vel expresse, directe, vel indirecte, aut quovis alio quaesito colore, vel ingenio in quibuscumque actibus judicialibus, vel extrajudicialibus uti, seu etiam eam allegare, vel secum eam judicare, aut quovis actus judiciales, vel extrajudiciales secundum dictae pragmatice tenorem, vel capitula in ea contenta per se, vel alium, seu alios nullatenus facere praesumant, aut per alios fieri permittant, seu mandent, nec praefatam pragmaticam sanccionem, aut in ea contenta capitula, seu decreta ulterius in domibus suis, aut aliis locis publicis, vel privatis teneant, quinimmo illam ex quibusvis Archiviis etiam Regiis, seu Capitularibus, & locis praedictis infra sex menses a data praesentium computandos deleant, seu deleri faciant, sub majoris excommunicationis latae sententiae, necnon quoad Ecclesiasticas, & Regulares personas praedictas omnium etiam Patriarchalium, Metropolitanarum, & aliarum Cathedralium Ecclesiarum, Monasteriorum quoque, & Prioratuum etiam Conventualium, & quorumcumque dignitatum, aut beneficiorum Ecclesiasticorum saecularium, & quorumvis Ordinum Regularium, privationis, & inhabilitatis ad illa in posterum obtinenda: quo

vero

vero ad saeculares praefata excommunicationis, necnon amissionis quorumcumque feudorum tam a Romana quam alia Ecclesia ex quavis causa obtentorum, ac etiam inhabilitatis ad illa in posterum obtinenda, inhabilitatiq; ad omnes, & singulos actus legitimos quomodolibet faciendos, infameq; ac criminis laeae Majestatis in iure expressis poenis eo ipso, & absque ulteriori declaratione per omnes, & singulos supra dictos, si, quod absit, contrafecerint, incurrendis, a quibus vigore cujuscumque facultatis, aut clausularum etiam in confessionalibus quibusvis personis sub quibusvis verborum formis concessis contentarum, nisi a Rom. Pont. canonice intrante, vel alio ab eo ad id in specie facultatem habente, praeterquam in mortis articulo constituti, absolvi nequeant.

Contrariis derogat.

§.10. Non obstantibus praemissis, necnon constitutionibus, & ordinationibus, decretis, ac statutis Apostolica, seu quacumque alia etiam Conciliari auctoritate, quomodolibet, etiam ex certa scientia, & Apostolica potestatis plenitudine editis, & emanatis, & saepius innovatis, repetitis, confirmatis, & approbatis, quibus, illorum omnium, & singulorum tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, ad effectum praemissorum pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, scientia, potestate, & tenore praemissis, specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque, aut li Communitatibus, Universitatibus, & personis singulis supranominatis, etiam Cardinalibus, Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Marchionibus, & Ducibus praefatis, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari, aut propterea privari, & inhabiles reddi non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujusmodi mentionem, & quibuscumque privilegiis, indulgentiis, & literis Apostolicis, generalibus, vel specialibus quorumcumque tenorem existant, per quae praesentibus non expressa, vel totaliter non inserta effectum earumdem impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque tenoribus de verbo ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis.

D. P. An. 4. die 19. Dec.

Nulli ergo &c.
Si quis autem &c.
Datum Romae in publica Sessione, in Lateranen. Sacrosancta Basilica solemniter celebrata, Anno Incarnationis Dominicae, millesimo quingentesimo sextodecimo, 14. Kalen. Januarii, Pont. nostri Anno IV.

Tom. III. Par. III.

Concordia super Provisionibus Beneficiorum Ecclesiasticorum.

LEO EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.
Sacro approbante Concilio.

P Rimitiva illa Ecclesia in angulari petra a Salvatore nostro Jesu Christo fundata, Apostolorum praeconiis elata, Martyrumque sanguine consecrata, & auda, ubi primum juvante Domino, per Orbem terrarum lacertos movere incepit, provide attendens, quantum oneris humeris impositum haberet, quot oves pascere, quot custodire, ad quot etiam remotissima loca oculos intendere oporteret, divino quodam consilio parochias instituit, diceceses distinxit, Episcopos creavit, & Metropolitanos praecit, ut tamquam membra capiti obsequentia, cuncta secundum eius voluntatem salubriter in Domino gubernarent, & tamquam rivuli a perenni fonte, Romana videlicet Ecclesia, derivantes, ne angulum quidem Dominici agri irrigatum dimitterent. Unde sicut alii Romani Pontifices Praedecessores nostri suo tempore omni studio curarunt, ut d. Ecclesia uniretur, & in sancta unione sine ruga, & macula conservaretur, & omnes vepres ab eadem Ecclesia abolerentur, cui proprium est divina opitulante gratia virtutes colere, & vitia radicitus extirpare, & ita nos tempore nostro, & praesenti durante Concilio ea facere, & curare debemus, quae uniioni, & conservacioni ejusdem Ecclesiae conducere videntur. Ea propter omnes spinas, quae unionem hujusmodi pullulare non sinant, tollere profus, & extirpare, ac virtutes in vinea Domini inferere satagimus.

Unitate S. R. Ecclesiae praeservari debet.

§.1. Sane inter arcana mentis nostrae revolventes, quot tractatus inter pia memoriae Pium II. Sixtum IV. Innocentium VIII. Alexandrum VI. & Julium II. Romanos Pontifices Praedecessores nostros, & clarae memoriae Reges Francia Christianissimos super abrogacione certa constitutionis in d. Regno Franciae vigentis, quae Pragmatica vocatur, habiti fuerunt.

Cuius gratia concordia et Regibus Francie tractata fuit, pro abrogacione Pragmaticae ista vigentis.

§.2. Et licet Pius II. praefatus, Nunciis ad clarae memoriae Ludovicum IX. Franciae Regem destinatis, tantis eidem persuaserit rationibus, ut Rex ipse pragmaticam sanccionem hujusmodi, tamquam in seditione, & schismatis tempore natam, suis patentibus literis abrogaverit. Tamen hujusmodi abrogacio, nec etiam literae Apostolicae praefati Sixti super concordata cum Oratoribus praefati Regis Ludovici ad praefatum Sixtum Praedecessorem destinatis habita expedita, per Praelatos, & personas Ecclesiasticas d. Regni receptae fuerunt, nec ipsi Praelati, & Personae Ecclesiasticae illis parere, nec monitis Innoc. & Jul. praed. aures praebere, sed eidem Pragmaticae Constitutioni inherere voluerunt.

Ludovicus IX. illum abrogavit, tempore Pii II. sed non fuit observata haec abrogacio.

§.3. Unde praefatus Julius Praedecessor

Julius ideo II Conc. Later. indixit, ubique de hujus pragmatice abrogatione agi iussit.

in presenti Concilio Lateranensi universalem Ecclesiam representante per eum legitime indicto, abrogationis pragmatice sanctionis hujusmodi negotium, & illius discussionem venerabilium fratrum suorum Cardinalium, de quorum numero tunc eramus, & aliorum Prælatorum Congregationibus, relationemque discusso- rum sibi, & eidem Concilio faciendam commisit, Gallicosque Prælatos, Capitula Ecclesiarum, Monasteriorum Conventus, ac Parliamentia, & laicos illis faventes, cujuscumque dignitatis, etiam si Regalis existerent, sanctione prædicta utentes, seu illam approbantes, omnesque & singulos alios sua communiter, vel divisim interesse putantes, per edictum publicum, cum ad partes illas tutus non pateret accessus, in certis Ecclesiis tunc expressis assignandum moneri, & citari infra certum competentem terminum præsentandum ad comparandum coram eo in Concilio præfato, causasque dicendum, quare sanctio præfata in concernentibus auctoritatem, dignitatem, & unitatem Ecclesie Romane, & Apostolicæ Sedis, sacrorumque canonum, & Ecclesiasticæ libertatis violationem, nulla, & invalida declarari, decerni, & abrogari non deberet.

§.4. Et cum super iis, in forma juris in præfato Concilio Lateranensi procederetur, dictusque Julius Prædecessor, (sicut Domino placuit) rebus fuisset humanis exemptus, nosque divina favente clementia ad summum Apostolatus apicem assumpti fuisset, & contra Prælatos, Capitula, Conventus, & personas hujusmodi ad nonnullos actus processissemus.

§.5. Tandem considerantes pacem esse vinculum caritatis, & spiritualem virtutem, qua salvamur, dicente Domino, Qui biberit aquam, quam ego dabo ei bibere, non sitiet in æternum: & quod in pace consistat salus universorum, Cassiodoro testante, omni quippe Regno desiderabilis debet esse tranquillitas, in qua, & populi proficiunt, & utilitas gentium custoditur, matura deliberatione cognovimus, non per Nuncios, aut Legatos nostros, sed in præstatione obedientie filialis, quam carissimus in Christo filius noster Franciscus Francorum Rex Christianissimus personaliter nobis præstitit, hæc cum Majestate sua coram discutere, eumque paternis hortari monitis, ad laudem Dei, & sui honorem prompto animo libens, ac volens dictæ pragmatice sanctioni abrenunciare, & secundum canones, & constitutiones S. R. E. quemadmodum ceteri Christiani vivere, mandatis Apostolicis, & provisionibus, quæ a Sede Apostolica pro tempore emanarent, parere, & obedire vellet.

§.6. Et cum ex electionibus, quæ in Ecclesiis Cathedralibus, & Metropolitanis, ac Monasteriis dicti Regni multis annis citra fiebant, grandia animarum pericula provenirent, cum plerique per abusum secularis potestatis, nonnulli vero præcedentibus illicitis & simoniacis actionibus, aliæ particulari amore, & sanguinis affe-

Et defuncto hic Pontifice ad ultiora processit, ut in Constitut. præced.

Sed Franciscus Rex personaliter cum hoc Pontifice hæc tractavit.

Constitutiones hic enunciatæ, inter eos initæ fuerunt.

ctione, & non sine periurii reatu fierent, cum electores ipsi, etiam si ante electionem per eos faciendam magis idoneum, & non eum, quem promissione, aut datione alicujus rei temporalis, seu prece vel precibus per se, vel per alium interpositis electionem procurare didicissent, eligere sponte jurarent, juramentum hujusmodi non servarent, sed contra proprium hujusmodi juramentum, in anime suæ prejudicium, venirent, ut nobis notorie constat ex crebris absolutionibus & rehabilitationibus a nobis, & Prædecessoribus nostris petitis, & obtentis, idem Franciscus Rex nostris paternis monitis tamquam verus obedientie filius parere volens, tam pro bono obedientie in qua magnum meritum vere consistit, quam pro communi, & publica Regni sui utilitate, in locum dictæ Pragmatice sanctionis, ac singulorum Capitulorum in ea contentorum, Constitutiones infra scriptas invicem tractatas, & cum fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus diligenter examinatas, & de eorum consilio cum præfato Rege concordatas per dilectum filium Rogerium Barne Reg. Advocatum, Oratorem suum, ad hoc ab eodem Franciscus Rege ad nos destinatum, habentem ad hoc speciale & sufficiens mandatum acceptavit; De eorumdem fratrum consilio, & unanimi consensu, ex certa nostra scientia, & potestatis plenitudine statuimus, & ordinamus, quod de cetero perpetuis futuris temporibus loco dictæ Pragmatice, Constitutionis, ac omnium, & singulorum Capitulorum in ea contentorum, in dicto Regno, Delphinatu, Comitatu Dien, ac Valentiniensi infra scriptæ observentur Constitutiones videlicet.

§.7. Quod Cathedralibus, & Metropolitanis Ecclesiis in Regno, Delphinatu, & Comitatu prædictis nunc & pro tempore etiam si per cessionem in manibus nostris, & successorum nostrorum Romanorum, Pontificum canonicè intrantium sponte factam vacantibus, illarum Capitula, & Canonici ad electionem seu postulationem inibi futuri Prælati procedere non possint, sed illarum occurrente hujusmodi vacatione, Rex Francie pro tempore existens unum gravem Magistrum, seu Licentiatum in Theologia, aut in utroque, seu in altero juris Doctorum, aut Licentiatum in Universitate famosa, & cum rigore examinis; & in vigesimo septimo sue ætatis anno ad minus constitutum, & alias idoneum, infra sex menses a die vacationis Ecclesiarum earumdem computandos, nobis, & successoribus nostris Romanis Pontificibus, seu Sedi prædictæ nominare, & de persona per Regem hujusmodi nominata, per nos & successores nostros, seu Sedem prædictam provideri: & si contingeret præfatum Regem personam taliter non qualificatam ad dictas Ecclesias sic vacantes nominare, per nos, & successores, seu Sedem hujusmodi de persona sic nominata eidem Ecclesiis minime provideri debeat, sed teneatur idem Rex infra tres alios menses a die recusationis personæ nominatæ

De Electionibus ad Cathedralibus & Metropolitanas Ecclesias.

te non qualificatæ, solicitatori nominationem non qualificatam prosequenti consistorialiter factæ intimandæ, computandos, alium supradicto modo qualificatum nominare, alioquin ut dispendiosè Ecclesiarum hujusmodi vacationi celeriter consulatur, Ecclesia tunc sic vacanti per nos & successores nostros, seu Sedem hujusmodi de persona, ut præfertur, qualificata;

§.8. Necnon Ecclesiis per obitum apud Sedem prædictam vacantibus, semper, nulla dicti Regis precedente nominatione, libere provideri possit, decernentes electiones contra præmissa attentatas, ac provisiones per nos, & successores nostros, seu Sedem hujusmodi factas, nullas & invalidas existere.

§.9. Confratruis tamen præfati Regis, ac personis sublimitibus ex causa rationabili & legitima, in nominatione & Apostolicis literis exprimenda, necnon Religiosis mendicantibus reformatis, eminentis scientie, & excellentis doctrinæ, qui juxta sui Ordinis regularia instituta ad gradus hujusmodi assumi non possint, sub prohibitione præmissa minime comprehensis, sed de eorum personis dictis Ecclesiis pro tempore vacantibus, ad dicti Regis nominationem, per nos & successores nostros, seu Sedem hujusmodi libere provideri possit.

§.10. Monasteriis vero, & Prioratibus Conventualibus & vere electivis, videlicet in quorum electionibus forma Capituli, Quia propter, servari & confirmationes electionum hujusmodi solemniter peti consueverunt, in Regno, Delphinatu, & Comitatu hujusmodi nunc pro tempore, etiam per similem cessionem vacantibus, illorum Conventus ad electionem, seu postulationem Abbatis, seu prioris procedere non possint, sed idem Rex illorum occurrente hujusmodi vacatione, Religiosum ejusdem Ordinis in ætate viginti trium annorum ad minus constitutum infra simile tempus sex mensium a die vacationis Monasteriorum, & Prioratum hujusmodi computandorum, nobis, & successoribus nostris, aut Sedi hujusmodi nominare, & de persona per Regem hujusmodi Monasterio vacanti nominata, per nos & successores nostros, seu Sedem hujusmodi provideri, Prioratus vero personæ ad illum per eundem Regem nominatæ conferri debeat. Si vero idem Rex presbyterum secularem, vel Religiosum alterius Ordinis, aut minorem viginti trium annorum, vel alias inhabilem nobis aut successoribus nostris infra dictum semestrem, seu Sedi hujusmodi nominaret, talis nominatus, recusari, & nullatenus, sibi provideri debeat, sed Rex ipse infra trimestre a die recusationis supradicto modo intimandæ computandos, alium modo supradicto qualificatum Monasterio, seu Prioratu tunc vacanti nominare & de persona ad Monasterium nominata illi provideri, ac Prioratum vere nominato, Prioratus ipse per nos, & successores nostros, seu Sedem prædictam conferri debeat. Alioquin dictis novem

Et ad Ecclesias vacantes per obitum apud Sedem Apost.

Electioibusque confratruis Regis, aut sublimitibus personarum aut Mendicantium Reformatorum.

Monasteriisque Beneficiis electivis.

mensibus effluxis, nulla seu de persona minus idonea, & modo præmissa non qualificata facta nominatione, ac etiam vacantibus apud Sedem prædictam, semper, etiam nulla dicti Regis expectata nominatione, per nos, & successores nostros, seu Sedem prædictam Monasteriis provideri; Prioratus vero personis, ut præfertur, qualificatis dumtaxat conferri libere possint. Electiones autem, & illarum confirmationes, necnon provisiones, per nos & successores nostros, & Sedem prædictam, contra præmissa pro tempore factas, nullas, irritas, & inanes esse decernimus. Per præmissa tamen non intendimus in aliquo præjudicare Capitulis Ecclesiarum, & Conventibus Monasteriorum, & Prioratum, hujusmodi privilegia a Sede Apostolica proprium eligendi Prælatum obtinentibus, quominus ad electionem Episcoporum, ac Abbatum, & Priorum juxta formam in privilegiis contentam, & si in eorum privilegiis forma aliqua expressa non fuerit, tunc formam Concilii generalis; Quia propter, servare teneantur, dummodo de privilegiis sibi concessis hujusmodi per literas Apostolicas, seu alias authenticas scripturas docuerint, omni alia specie probationis eis in hoc adempta.

§.11. Volumus quoque & ordinamus, quod in Regno, Delphinatu & Comitatu prædictis de cetero non dentur aliquæ gratiæ expectatiæ, ac speciales, vel generales reservationes ad vacatura beneficia, per nos, & Sedem prædictam non fiant, & si de facto per importunitatem, aut alias a nobis, & successoribus nostris, & Sede prædicta emanaverint, illas irritas, & inanes esse decernimus. In Cathedralibus tamen, Metropolitanis, & Collegiatis Ecclesiis, in quarum statutis caveretur expresse, quod nullus ibidem dignitatem, personatum, administrationem, vel officium obtinere possit, nisi in illis actu canonicus existat, canonicos (ad effectum, dumtaxat inibi obtinendi dignitatem, personatum, administrationem, vel officium hujusmodi, & non consequendum primam præbendam vacaturam) creare posse intendimus.

§.12. Statuimus insuper, quod Ordinarius collator in unaquaque Cathedrali, ac etiam Metropolitan. Ecclesia canonicatum, & præbendam theologalem inibi existentem conferre teneatur uni Magistro, seu Licentiatu, aut Baccalareo formato in Theologia, qui per decennium in universitate studii generalis privilegiata studuerit, ac onus residentie, lecturæ, & dicationis actu subire voluerit, quique bis, aut semel ad minus per singulas hebdomadas, impedimento cessante legitimo, legere debeat, & quoties ipsum in hujusmodi lectura defecere contigerit, ad arbitrium Capituli per subtractionem distributionum totius hebdomadæ puniri possit, & si residentiam deseruerit, de illis alteri provideri debeat, & ut liberius studio vacare possit, etiam si absens fuerit a divinis, habeatur pro præsentate: ita ut nihil perdat, I i a Præ-

De expectativis & reservationibus.

Collationibusque fiendis per Ordinarios.

Præfatique Ordinarii collatores, seu patroni Ecclesiastici quicumque fuerint, ultra dictam præbendam theologalem, quam ut præfertur, qualificato conferre teneantur, tertiam partem omnium dignitatum, personatum, administrationum, & officiorum ceterorumque beneficiorum Ecclesiasticorum ad eorum collationem, provisionem, nominationem, præsentationem, seu quamvis aliam dispositionem quomodolibet spectantium, viris literatis, graduatis & per universitates nominatis hoc modo videlicet primo mense post præsentium acceptationem, & eandem publicationem præfati Ordinarii collatores dignitates, personatus, administrationes, & officia ad eorum collationem, provisionem, nominationem, præsentationem, seu quamvis aliam dispositionem, ut præfertur, spectantia, graduatis huiusmodi, qui literas suorum graduum cum tempore studii debite insinuaverint, conferre teneantur. Beneficia vero, quæ in duobus sequentibus mensibus vacare contigerit, illa juxta juris communis dispositionem personis idoneis libere conferre, seu personas idoneas ad illa præsentare possint. Beneficia autem, quæ in quarto mense vacare contigerit, viris graduatis per universitatem nominatis qui gradus, & nominationis literas cum tempore studii debite insinuaverint, conferre teneantur. Beneficia vero, quæ quinto mense, & sexto vacare contigerit, simili modo personis idoneis libere conferre, seu personas ad illa præsentare possint. Beneficia autem, quæ septimo mense vacare contigerit, graduatis qui simili modo literas gradus cum tempore studii debite insinuaverint, conferre teneantur. Beneficia vero, quæ octavo, & nono mensibus vacare contigerit, pari modo personis idoneis conferre, seu personas idoneas ad illa præsentare teneantur. Beneficia autem, quæ mense decimo vacare contigerit, graduatis nominatis, qui gradus nominationis literas cum tempore studii debite insinuaverint, per eosdem Ordinarios conferri, seu ipsi ad illa præsentari debeant. Beneficia autem, quæ undecimo & duodecimo mensibus vacare contigerit, per eosdem Ordinarios personis idoneis juxta juris communis dispositionem conferri, seu ipsi ab illa præsentari debeant. Si quis vero cujuscumque status, etiam si Cardinalatus, Patriarchalis, Archiepiscopalis, aut Pontificalis, vel alterius cujuslibet dignitatis contra prædictum ordinem, & qualificationes superius ordinatas, de dignitatibus, personatibus, administrationibus, vel officiis seu quibusvis aliis beneficiis Ecclesiasticis huiusmodi aliter quam modo præmissis disposuerit, dispositiones ipsæ sint ipso jure nullæ, collationesque, & provisiones, ac dispositiones illorum ad immediatum superiorem devolvantur, qui eisdem personis modo præmissis qualificatis providere teneantur, & si contraverint, ad alium superiorem devolvatur provisio, & præsentatio huiusmodi gradatim, donec ad Sedem Apostolicam

fiat devolutio. Præterea volumus, quod collatores Ordinarii, & patroni Ecclesiastici præfati, qui Dignitates, personatus, administrationes, & officia, ac beneficia in mensibus graduatis, & nominatis, assignatis vacantia, illis graduatis simplicibus, aut nominatis illa conferre, aut ad illa eos dumtaxat præsentare teneantur, qui per tempus competens in universitate famosa studuerint, tempus autem competens decennium in Magistris, seu Licentiatibus, aut Baccalaureis in Theologia, Septennium vero in Doctoribus, seu licentiatibus in jure Canonico, Civili, aut Medicina, Quinquennium autem in Magistris, seu licentiatibus in artibus cum rigore examinis Logicalibus inclusive, aut in altiori facultate, Sexennium autem in Baccalaureis simplicibus in Theologia, Quinquennium vero in Baccalaureis juris Canonici, aut Civilis, in quibus Baccalaureis juris Canonici, aut Civilis, si ex utroque parente nobiles fuerint, triennium sufficiens esse decernimus, præfatique graduati, & nominati Collatoribus ordinariis, sive patronis Ecclesiasticis, semel ante vacationem beneficium de literis gradus, seu nominationis, & de præfato tempore studii per literas patentes Universitatis, in qua studuerint, manu scribæ, & sigillo universitatis signatas fidem facere teneantur. Cum vero probatio nobilitatis fieri deberet ad effectum, ut nobiles ipsi gaudere possint beneficio minoris temporis studii, tunc nobilitas ipsa per quatuor testes deponentes in iudicio coram Iudice ordinario loci, in quo est natus ille, de cuius nobilitate ex utroque parente constare debet, etiam in partis absentia probari possit, teneanturque præfati graduati, tam simplices, quam nominati, patronis Ecclesiasticis, aut Collatoribus ordinariis, quibus gradus, aut nominationis literas huiusmodi insinuare deberent, literas suorum gradus, & nominationis, certificationis de tempore studii, & attestationis nobilitatis duplicatas dare, ac in singulis annis tempore Quadragesimæ per se, vel procuratorem suum Collatoribus, nominatoribus, seu patronis Ecclesiasticis, aut eorum Vicariis, eorum nomina, & cognomina insinuare, & eo anno, quo præfatam insinuationem facere omiserint, beneficium in vim gradus, aut nominationis huiusmodi petere non possint, & si Collatoribus ordinariis, aut patronis Ecclesiasticis in mensibus deputatis, graduatis simplicibus, aut graduatis nominatis non esset graduatus, aut nominatus, qui diligentias præfatas fecerit, collatio, seu præsentatio per Collatorem, seu patronum Ecclesiasticum etiam eisdem mensibus facta alteri quam graduato, vel nominato non propter hoc irrita censetur, si tamen graduatus simplex, aut nominatus beneficium post insinuationem gradus, aut nominationis in mensibus eis assignatis vacans petierit, & inter suam insinuationem, & præfatam requisitionem non supervenerit Quadragesima, in qua nomen, & cognomen insinuare debuerit, ad beneficium sic vacans eum

capa-

capacem, ipsumque illud consequi posse, debere decernimus. Statuimus quoque, & ordinamus quod Collatores ordinarii, & patroni Ecclesiastici præfati inter graduatos, qui literas gradus cum tempore studii, & attestatione nobilitatis debite insinuaverint, quoad beneficia in mensibus deputatis vacantia, gratificare possint illum ex eis, quem voluerint, quo vero ad beneficia in mensibus graduatis, nominatis, deputatis antiquiori nominato conferre, seu antiquiorem nominatum, qui literas nominationis, temporis studii, & attestationis nobilitatis debite insinuaverit, præsentare, seu nominare teneantur, concurrentibus autem nominationibus ejusdem anni, Doctores Licentiatibus, Licentiatos Baccalaureis (demptis Baccalaureis formatis in Theologia, quos favore studii Theologici Licentiatibus in jure Canonico, Civili, aut Medicina præferendos esse decernimus) Baccalaureos juris Canonici, aut Civilis Magistris in artibus præferri volumus. Concurrentibus autem pluribus Doctoribus in diversis facultatibus Doctorum Theologorum doctorum in jure, Doctorem in jure Canonico, doctorem in jure Civili, Doctorem in Civili, Doctorem in Medicina præferendos esse decernimus, & idem in jure Licentiatibus, & Baccalaureis servari debere volumus, & si in eisdem facultate, & gradu concurrerent, ad datam nominationis seu gradus recurrendum esse volumus, & si in omnibus his concurrerent, tunc Collator ordinarius inter eosdem concurrentes gratificare possit. Volumus autem quod nominati literas nominationis ab universitatibus, in quibus studuerint, obtinentes in nominationum literis beneficia per eos possessa, & eorum verum valorem exprimere teneantur, alioquin literæ nominationis huiusmodi eo ipso nullæ sint, & esse censentur. Si quis vero ex dictis qualificatis, graduatis simplicibus, aut nominatis tempore vacationis beneficium in mensibus eis deputatis vacantibus duas obtineat præbendas, in Cathedralibus etiam Metropolitan. aut Collegiatis, seu dignitatem, vel præbendam, vel aliud beneficium, seu alia beneficia, quorum insimul, vel cuius fructus redditus, & proventus tempore residentia, & horis divinis interessendo ad summam ducentorum florenorum auri de Camera ascenderent, beneficium in vim gradus, seu nominationis huiusmodi tunc petere, seu consequi non possit. Et insuper quod tam graduati simplices quam nominati, beneficia in mensibus eis assignatis vacantia petere, & consequi possint secundum propriam personæ concedentiam, & conformitatem, videlicet secularia secularia, & religiosi regularia beneficia Ecclesiastica, ita quod secularis nominatus beneficia regularia in mensibus deputatis vacantia prætextu cuiusvis dispensationis Apostolicæ, & contra religiosi beneficia secularia petere, aut consequi minime possit. Quodque beneficia simpliciter, vel ex causa permutationis in mensibus graduatis simplicibus, & nominatis assignatis vacantia eis non sint

affected, nec debita, sed ex causa permutationis cum permutantibus dumtaxat, simpliciter vero vacantia beneficia huiusmodi personis idoneis per ipsos Ordinarios libere conferri possint.

§. 13. Statuimus quoque quod Parochiales Ecclesiæ in Civitatibus, aut Villis muratis existent. non nisi personis modo præmissis qualificatis, aut saltem, qui per tres annos in Theologia, vel altero iurium studuerint, seu Magistris in artibus, qui in aliqua universitate privilegiata studentes magisterii gradum adepti fuerint, conferantur. Monemus autem præfati Regni universitates sub poena privationis omnium, & singulorum privilegiorum a nobis, & Sede Apostolica obtentorum, ne Collatoribus seu patronis Ecclesiasticis habeant aliquos nominare, nisi eos qui secundum præfata tempora studuerint, & secundum dictarum universitatum statuta ad gradus, & non per saltum proventi fuerint. Quod si fecerint, ultra nullitatis poenam, quam in præfatarum nominationum literis declaramus, universitatis ipsius nominandi privilegium ad tempus secundum culpæ qualitatem suspendimus. Si quis autem graduatorum, aut nominatorum in mensibus deputatis a Collatoribus ordinariis, aut personis Ecclesiasticis beneficium vacans in vim gradus, aut nominationis petierit, & Collatorem ordinarium in vim præfati gradus, aut nominationis in processu posuerit, & aliter molestaverit, illum ultra expensarum, damnorum, & interesse condemnationem a fructibus sui gradus, & nominationis privandum esse decernimus, eodemque vinculo Collatores ordinarios, & patronos Ecclesiasticos, quibus graduati, & nominati debite ut supra qualificati suos gradus, & nominationis literas insinuaverint, adstringimus, ut beneficia ad eorum Collationem, vel præsentationem spectantia in mensibus graduatorum simplicium, & nominatorum vacantia, stantibus præfatis graduatis, aut nominatis debite qualificatis illa prosequentibus, aliis quam graduatis, aut nominatis conferant, sub poena suspensionis potestatis conferendi beneficia in octo mensibus illo anno ad Collationem eorum, ac præsentationem liberam spectantibus.

§. 14. Statuimus quoque, & ordinamus, quod quilibet Rom. Pont. semel dumtaxat tempore sui Pontificatus literas in forma mandati juxta formam inferius adnotatam, & non ultra dare possit, hoc modo videlicet, unum Collatorem habentem collationem decem Beneficiorum in uno, habentem autem collationem quinquaginta Beneficiorum, & ultra, in duobus Beneficiis dumtaxat gravare possit, ita tamen quod in eadem Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata Collatorem unum, pro tempore in duabus præbendis non gravet. Et ut obvietur litibus, quæ occasione literarum mandatorum huiusmodi oriri possent, mandata huiusmodi sub forma, quæ est inferius adnotata dari volumus, quam ad perpetuam rei memoriam in Cancellaria

De Collatione Ecclesiarum Parochialium.

De literis Papæ in forma mandati.
Forma dicti mandati mox infra ponitur.

ria

ria Apostolica publicari, & illius quinter-
no registrari mandamus. Declarantes pro-
sequentes huiusmodi mandata quoad Bene-
ficia sub illis comprehensa ordinariis
collatoribus, & graduatis, simplicibus,
& nominatis praterendos esse, Nosque &
successores nostros iure praeventionis, di-
gnitates, personatus, administrationes, &
officia, ceteraque Beneficia Ecclesiastica,
& Saecularia, & quorumvis Ordinum re-
gularia, quaecumque, & quomodocumque
qualificata, tam in mensibus graduatis,
simplicibus, & nominatis, quam ordina-
riis Collatoribus praefatis assignatis vacan-
tia, ac etiam sub dictis mandatis compre-
hensa libere conferre.

De vero va-
lore expri-
mendo.
Ad hoc vide
declarationem
h'c in fine bu-
jus ultime
Cunfl.

§.15. Statuimus insuper quod in provi-
sionibus quas personis quibusvis de Benefi-
ciis vacantibus, seu certo modo vacaturis
per nos, & successores nostros, ac Sedem
praedictam, etiam motu proprio, etiam
promotis ad Ecclesias Cathedralibus, & Me-
tropolitan ac Monasteria, ut obtenta per
eos Beneficia retinere possint, fieri contige-
rit, illorum fructus annuus per florenos,
aut ducatos auri de Camera, aut liberis
Turonen, seu alterius monetae valor secun-
dum communem estimationem exprimi
debeat, alioquin gratiae ipsae sint ipso iure
nullae.

De causis in
partibus Fran-
ciae cogno-
scendis, & ea-
rum appella-
tionibus.

§.16. Statuimus quoque, & ordinamus,
quod in Regno, Delphinatu, & Comitatu
praedictis omnes, & singulae causae exceptis
majoribus in iure expresse denominatis,
apud illos Iudices in partibus, qui de iure
aut consuetudine praescripta, vel privilegio,
illarum cognitionem habent, terminari,
& finire debeant. Et ne sub umbra appel-
lationum, quae nimium, & nonnumquam
frivola interponi consueverunt, atque
etiam in eadem instantia ad prorogatio-
nem litium saepe multiplicari iniustus vexa-
tionibus materia praebatur. Volumus
quod si quis offensus coram suo Iudice iusti-
tiae complementum habere non possit, ad
immediatum superiorem, etiam ad nos, &
successores nostros, vel Sedem praedictam
omisso medio, nec a gravamine in qua-
cumque instantia ante definitivam senten-
tiam quomodolibet appelletur, nisi for-
tan tale gravamen extiterit, quod in defi-
nitiva reparari nequiret, & eo casu non nisi
ad immediatum superiorem liceat appella-
ri. Si quis vero immediate subiectus Sedi
Apostolicae ad eandem Sedem duxerit ap-
pellandum, causa committatur in partibus
per rescriptum usque ad finem litis, videli-
cet usque ad tertiam sententiam conformem
includive, si ab illis appellari contige-
rit, nisi propter defectum denegatae iusti-
tiae, aut justum metum, & tunc committi
debeat in partibus convicinis, & cum
causarum expressione, quae etiam de illis
etiam legitime alias quam per iuramentum
coram Iudicibus a Sede Apostolica de-
putandis constare debeat. Processus autem
contra praemissa attentatos nullos, &
irritos esse volumus, ac rescripta contra
praemissa impetrantes, in expensis, damnis,
& interesse condemnari debere decerni-

mus, atque declaramus: Sanctae vero Ro-
manae Ecclesiae Cardinales, qui pro univer-
sali Ecclesia continue laborant, necnon
dictae Sedis Officiales officia sua actu exer-
centes, sub praesenti decreto non intendi-
mus comprehendi.

§.17. Statuimus etiam, & ordinamus,
quod Iudices causas, quae in partibus termi-
nari debent, coram eis pro tempore pen-
dentes sub poena excommunicationis, &
privationis Beneficiorum per eos obtento-
rum eo ipso incurrenda, infra biennium
terminare debeant, pars vero diffugiens,
& expeditionem ipsius causae malitiose im-
pediens gravissime per eosdem Iudices mul-
ctetur, etiam usque ad privationem iuris
in huiusmodi processu praetensi, si eis vi-
sum fuerit, super quo eorum conscientias
oneramus, ab interlocutoriis autem secun-
do, definitivis vero tertio dumtaxat pro-
vocare licere decernimus.

Eorumdemq;
instantiis.

§.18. Volumusque secundum senten-
tiam interlocutoriam conformem, & ter-
tiam definitivam etiam conformem omni
mora cessante executioni debitae deman-
dari debere, quacumque appellatione in-
terposita non obstante.

Appellatio-
nis.

§.19. Statuimus quoque quod quicum-
que dummodo non sit violentus, sed ha-
bens coloratum titulum, pacifice, & sine
lite Praelaturam, dignitatem, personatum,
administrationem, vel officium seu quod-
cumque Beneficium Ecclesiasticum trian-
nio proximo haecenus possidet, vel pro
tempore possidebit, in petitorio vel posses-
sorio a quoquam etiam ratione iuris novi-
ter reperti molestari nequeat, praeterquam
praetextu hostilitatis, aut alterius legitimi
impedimenti, de quo protestari, & illud
iuxta Concilium Viennense intimari debeat,
lis autem hoc casu quoad futuras contro-
versas intelligatur, si ad executionem ci-
tationis, iurisque sui in iudicio exhibitio-
nem, ac terminorum omnium observatio-
nem processum fuerit.

Triennali pa-
cifico posses-
sore.

§.20. Monemus etiam Ordinarios, ut
diligenter inquireant, ne quis sine titulo Be-
neficium possideat, & si quem Beneficium
sine titulo possidere repererint, declarent
illi jus non competere, cuiusvis temporis
detentione non obstante, de ipsoque Bene-
ficio possit illi (dummodo non sit intrusus,
vel violentus, aut alias indignus) vel al-
teri idoneo provideri.

Beneficia sine
titulo possi-
dentibus.

§.21. Et insuper statuimus, quod qui-
cumque Clericus cuiuscumque conditionis,
status, religionis, dignitatis, etiam si Pon-
tificialis, vel alterius praeminentiae fuerit,
qui post habitam praesentium notitiam,
quam habere praesumatur post duos menses
post earumdem praesentium publicationem
in Ecclesiis Cathedralibus factam, quam
ipsi Dioecesani omnino facere teneantur,
postquam praesentes ad eorum notitiam per-
venerint, publicus concubinarium a per-
ceptione fructuum omnium Beneficiorum
suorum trium mensium spatio sit ipso facto
suspensus, quos suus superior in fabricam,
vel aliam evidentem Ecclesiarum utilita-
tem, ex quibus si fructus percipiuntur, con-

Concubina-
riorum pec-
nis.
Vide Concil.
Trid. Sess. 24
c. 5. & Sess. 25
cap. 14.

convertat, necnon huiusmodi publicum
concubinarium, ut primum talem esse no-
verit, mox suus superior monere teneatur,
ut infra brevissimum terminum concubi-
nam dimittat, & si illam non dimiserit, vel
dimissam, seu aliam publice resumpserit,
jubemus, ut ipsum in omnibus suis Benefi-
ciis omnino privet. Et nihilominus si pu-
blici concubinarium usque quo cum eis per
suos superiores post ipsarum concubinarum
dimissionem manifestamque vitae emenda-
tionem fuerit dispensatum, ad susceptio-
nem quorumcumque bonorum, dignita-
rum, beneficiorum, officiorumve sint inha-
biles, qui si post dispensationem recidivo
vomitu ad huiusmodi publicum concubina-
tum redierint, sine spe alicujus dispensa-
tionis ad praedicta prorsus inhabiles exi-
stant, quodque si hi, ad quos talium corre-
ctio pertinet, eos, ut praedictum est, pu-
nire neglexerint, eorum superiores tam
in ipsos de neglectu, quam in illos pro
concubinato modis omnibus digna punitione
animadvertant. In Conciliis etiam provin-
cialibus, & Synodalibus adversus tales pu-
niri negligentes, vel de hoc crimine diffa-
matis, etiam per suspensionem a collatio-
ne Beneficiorum, vel alia condigna poena
severiter procedatur, & si ii, quorum desti-
tutio ad nos, & Sedem praedictam spectat,
per Concilia Provincialia, aut suos supe-
riores propter concubinum publicum re-
periantur privatione digni, statim cum pro-
cessu inquisitionis ad nos deferantur, ead-
em diligentia, & inquisitione in quibuscumque
generalibus Capitulis, etiam Provinciali-
bus quoad eos fervetur, penis aliis contra
praedictos, & alios non publicos concubi-
narios a iure statutis in suo robore perman-
surus.

Concubinarij
publici qui
sunt.

§.22. Publici autem intelligendi sunt
non solum ii, quorum concubinatus per
sententiam, aut confessionem in iure fa-
ctam, seu per rei evidentiam, quae nulla
possit tergiversatione celari, notorius est,
sed etiam qui Mulierem de incontinentia
suspectam, & diffamatam tenent, & per
suum superiorem admoniti ipsam cum effe-
ctu non dimittunt.

Concubinarij
non permit-
tendi.

§.23. Quia vero in quibusdam regionibus
nonnulli jurisdictionem Ecclesiasticam
habentes pecuniarios quatuor concubina-
riis percipere non erubescunt, patientes eos
in tali foeditate fordescere, sub poena ma-
ledictionis aeternae praecipimus, ne deinceps
sub pacto, compositione, aut spe alterius
quatuor, talia quovismodo tolerant, aut
dissimulent, alioquin ultra praemissam ne-
gligentiae poenam duplum ejus, quod pro-
pterea acceperint, restituere, & ad pios
usus omnino convertere teneantur, &
compellantur. Ipsas autem concubinas,
aut suspectas Praelati omnibus modis cu-
rent a suis subditis, per auxilium, & bra-
chii Saecularis invocationem (si opus fue-
rit) penitus arcere, qui etiam filios ex ta-
li concubinato procreatos apud patres suos
cohabitare non permittant. Jubemus in-
super, quod in praedictis Synodis, & Capi-
tulis praemissa publicentur, & ut quilibet

suos subditos ad ipsarum concubinarum di-
missionem moneat diligenter. Injungi-
mus praeterea omnibus saecularibus viris,
etiam si Regali praefulgeant dignitate, ne
ullum quaecumque inferant impedimen-
tum, quocumque quaesito colore Praelatis,
qui ratione officii sui adversus subditos
suos pro huiusmodi concubinato, & aliis
casibus sibi a iure permisis procedunt. Et
cum omne fornicationis crimen lege divi-
na prohibitum sit, & sub poena peccati
mortalis necessarie evitandum, mone-
mus omnes Laicos, tam uxoratos, quam
solutos, ut similiter a concubinato absti-
neant: nimis enim reprehensibilis est, qui
uxorem habet, & ad aliam uxorem, seu
Mulierem accedit, qui vero solutus est, si
continere nolit, iuxta Apostoli consilium
uxorem ducat: pro huiusmodi autem di-
vini observantia praecipit, hi, ad quos per-
tinet tam salutaribus monitis, quam aliis
Canonice remediis omni studio laborent.

§.24. Statuimus insuper, quod ad evi-
tandum scandala, & multa pericula, sub-
veniendumque conscientiae timoratis, quod
nemo deinceps a communicatione alicujus
in Sacramentorum administratione, vel
receptione, aut aliis quibuscumque divinis
vel etiam praetextu cuiuscumque senten-
tiae, aut censurae Ecclesiasticae, seu suspen-
sionis, aut prohibitionis ab homine, vel
a iure generali promulgatae, teneatur ab-
stinere, vel aliquem vitare, vel interd-
ictum Ecclesiasticum observare, nisi sen-
tentia, prohibitio, suspensio, vel censu-
ra huiusmodi fuerit, vel contra perso-
nam, Collegium, Universitatem, Eccle-
siam, aut locum certum, aut certam a
Iudice publicata, & denunciata speciali-
ter, & expresse, aut si notorie in excom-
municationis sententiam constituerit inci-
disse, quod nulla possit tergiversatione ce-
lari, aut aliquo juris suffragio excusari,
eum a communione illius abstinere volu-
mus, iuxta canonicas sanctiones. Per hoc
tamen huiusmodi excommunicatos, sus-
pensos, interdictos, seu prohibitos non
intendimus in aliquo relevare, nec eis quo-
modolibet suffragari.

De conversa-
tione cum ex-
communicati-
one.

§.25. Et quoniam ex indiscreta inter-
dictorum promulgatione multa consueve-
runt scandala evenire, statuimus quod
nulla Civitas, Oppidum, Castrum, Villa,
aut locus Ecclesiastico supponi possit
interdicto, nisi ex causa, sive culpa ipso-
rum locorum, aut domini, seu rectoris,
vel officialium, propter culpam autem,
seu causam alterius cuiuscumque privatae
personae huiusmodi loca interdicti nequa-
quam possint, auctoritate quacumque or-
dinaria delegata, nisi talis persona prius
fuerit excommunicata, ac denunciata,
seu in Ecclesia publicata, aut domini, seu
rectores, vel officiales ipsorum locorum a
auctoritate Iudicis requisiti, huiusmodi
personam excommunicatam infra biduum
inde cum effectu non eiecerint, aut ad sa-
tisfaciendum compulerint, qua etiam post
biduum ejecta recedente, vel satisfacien-
te, mox ad divina resumantur, quod
etiam

Interdictis que
ecclesiasticis.

Resignationibus beneficiis.

etiam in pendentibus locum habere decernimus.
§.26. Necnon constitutionem de eorumdem fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium consilio editam, quam cum irritanti decreto statuimus, & decrevimus, & ordinamus, quod ex tunc de cetero perpetuis futuris temporibus decessione regiminis, & administrationis Ecclesiarum, & Monasteriorum, facta per eos, qui Ecclesiis, Monasteriis ipsis præerunt, seu illa in administrationem, seu commendam, aut ut aliis unita, aut alias obtinebant, seu resignatione aliorum quorumcumque beneficiorum Ecclesiasticorum, seu cessione juris in eis, vel ad ea quomodolibet competentis, aut privationis, vel depositionis, aut censurarum fulminatione, etiam literis Apostolicis a nobis, & Sede Apostolica, etiam motu proprio pro tempore emanatis, quæ in manibus Romani Pontificis factæ dicerentur contentis, etiam si super illis narratis fundaretur intentio, constare, & apparere deberet per publica instrumenta, vel documenta authentica. Alioquin tam in iudicio, quam extra illud, narrativa, & assertio huiusmodi in præiudicium tertii minime dari, nec ex illis alicui præiudicium asserri debere, nisi de huiusmodi narrativa, & assertione etiam in literis Apostolicis facta altero ex præmissis modis doceretur, innovamus, illamque perpetuis futuris temporibus inviolabiliter observari mandamus.

Stabilimentum d. concordie cum ipsonem Rege qui Bononiæ personaliter huic Pontifici obedientiam præstitit.

§.27. Et quia ad supradictam concordiam cum præfato Rege ob illius sinceram devotionem erga nos, & Sedem prædictam offensam, cum ad præstandam nobis reverentiam, & filialem obedientiam, ad Civitatem nostram Bononiæ personaliter accessit, consentimus, illamque inviolabiliter observari desideramus, illam veri contraclus, & obligationis inter nos, & Sedem Apostolicam prædictam ex una, & præfatum Regem, & Regnum suum ex altera partibus, legitime iniri vim, & robur obtinere.

Cui derogari non possit de cetero.

§.28. Ac illi, & præsentibus in aliqua sui parte per quascumque literas, & gratias per nos, & successores nostros desuper concedendas derogari, clausulamque cum earundem derogatione præsentium latissime extendenda, ac quod eadem præsentibus literæ, & earum tenor pro expressis habeantur in quibusvis supplicationibus pro tempore signatis appositam, nihil penitus operari, & illius vigore in literis Apostolicis super ipsis supplicationibus conficiendis quicquam, per quod præsentibus, aut alicui particulæ de contentis in eis derogaretur, seu derogari videretur, narrari non possit, & sic per quoscumque iudices, etiam Commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & præfatæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales in quibusvis causis super præmissis, vel eorum aliquo pro tempore motis iudicari, definiri, & sententiarum debere, sublata eis aliter sententiandi, & definiendi omnimoda facultate, & auctorita-

te, necnon irritum, & inane quicquid fecerit super iis, vel eorum aliquo a quoquam quavis auctoritate etiam per nos, & successores nostros præfatos, scienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

§.29. Volumus autem quod si præfatus Rex præsentibus literas, ac omnia, & singula in eis contenta, quæ in prima futura Sessione præsentis Concilii Lateranensis approbari, & confirmari facere promissimus, infra sex menses a die approbationis, & confirmationis computandos non approbaverit, & ratificaverit, & ea perpetuis futuris temporibus in Regno suo, & omnibus aliis locis, & dominiis dicti Regni per omnes Prælatos, & alias etiam Ecclesiasticas personas, ac Curias Parlamentorum legi, publicari, jurari, & registrari, ad instar aliarum Constitutionum Regiarum, & de acceptatione, lectione, publicatione, juramento, & registratione prædicti infra prædictum per omnium, & singulorum supradictorum patentes literas, aut authenticas scripturas nobis non transmissit, aut Nuncio nostro apud ipsum Regem existentem, per eum ad nos destinandas non consignaverit, & deinde singulis annis etiam legi, prout alias ipsius Francorum Regis Constitutiones, & ordinationes, quæ in viridi sunt observantia, observari debent, inviolabiliter observari cum effectu non fecerit, præsentibus literæ, & inde secuta quæcumque sint cassæ, & nulla, nulliusque roboris vel momenti.

Factumque ut Rex infra certum tempus hanc concordiam in suo Regno acceptari faciat.

§.30. Et cum de omnibus quæ in Regno, Delphinatu, & Comitatu prædictis aguntur, notitiam non habeamus, consuetudines, statuta, seu usus libertati Ecclesiasticæ, & auctoritati Sedis Apostolicæ quomodolibet præiudicantia, si qua in Regno, Delphinatu, & Comitatu prædictis alias quam in præmissis existant, non intendimus nobis, & eidem Sedi in aliquo præiudicare, seu illa tacite vel expresse quomodolibet approbare.

Declaratio d. concordie.

§.31. Et nihilominus præfato Francisco, & pro tempore existentem Francorum Regi in virtute sanctæ Obedientiæ mandamus, quatenus per se, vel alium, seu alios in dignitate Ecclesiastica constitutos præsentibus literas, ac omnia, & singula in eis contenta, quando, & quoties opus fuerit, publicari, & ea inviolabiliter observari faciant. Contradictores cuiuscumque dignitatis, & præminentie fuerint per censuras Ecclesiasticas, & pecuniarias pœnas, aliaque juris & facti quævis opportuna remedia appellatione qualibet omnino postposita compescendo.

Observantia concordie per Regem executioni mandanda.

§.32. Non obstantibus omnibus supradictis, aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Clausulæ derogatorie.

For-

Forma vero supradicti mandati Apostolici sequitur, & est talis.

LEO EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Venerabili fratri Episcopo N. & dilectis filiis Capitulo singulisque Canonicis Ecclesiæ N. Salutem, & Apostolicam benedictionem.

Forma mandati Apost. de quo sup.

§.33. VItæ ac morum honestas, aliaque laudabilia probitatis & virtutum merita, super quibus dilectus filius N. apud nos fide digno commendatur testimonio, nos inducunt, ut sibi reddamus ad gratiam liberales. Hinc est, quod nos cupientes, ut eidem N. iuxta illius, quæ olim per sel. recor. Gregorium Papam IX. Prædecessorem nostrum ad tunc Episcopum Noviomem. directæ extitit, quæ incipit Mandatum, & aliarum duarum illam immediate sequentium decretalium formas de Canonicatu & præben. aut dignitate, personatu, administratione, vel officio vestre, vel alterius Ecclesiæ, aut alio beneficio cum cura, vel sine cura, etiam si Parochialis Ecclesiæ, vel ejus perpetua Vicaria, aut Cappella, sive perpetua Cappellania ad vestram collationem, nominationem, seu presentationem, & aliam quamcumque dispositionem provideri possit; Ac volentes præfatum N. meritum suorum intuitu gratiam facere specialem, ipsi N. a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliusque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, necnon omnia & singula beneficia Ecclesiastica cum cura & sine cura, quæ præfatus N. etiam ex quibusvis Apostolicis dispensationibus obtinet, & expectat, ac in quibus, & ad quæ jus sibi quomodolibet competit, quæcumque, quotcumque, & qualicumque sint, eorumque fructuum, reddituum, & proventuum veros annuos valores, ac huiusmodi dispensationum tenores præsentibus pro expressis habentes, motu proprio non ad ipsius N. vel alicuius alterius pro eo nobis super hoc oblate petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate, discretioni vestre per Apostolica scripta mandamus, quatenus, si vobis pro alio non scripserimus, qui simile mandatum, aut similem gratiam prosequatur, Canonicatum, & præben. aut dignitatem, personatum, administrationem, vel officium vestre vel alterius Ecclesiæ, aut aliud beneficium Ecclesiasticum cum cura, vel sine cura etiam si Parochialis Ecclesiæ, vel ejus perpetua Vicaria, aut Cappella, vel perpetua Cappellania fuerit, ad vestram collationem, provisionem, presentationem, nominationem, seu quamvis aliam dispositionem pertinens, etiam si dignitati, personatu, administrationi, vel officio

huiusmodi cura immineat animarum, dummodo talis dignitas electiva non exstat, cum creatione in Canonicum vestre, vel alterius Ecclesiæ, etiam si in ea statuto, & privilegio expresse caveatur, quod nulli de dignitate, personatu, administratione, vel officio provideri possit, nisi cum effectu illius Ecclesiæ Canonicus exstat, Canonicatum huiusmodi Ecclesiæ cum plenitudine juris Canonici, & non obitante de certo Canonicorum numero ad effectum huiusmodi dignitatem, personatum, administrationem, vel officium dumtaxat obtinendum, & non alias auctoritate Apostolica, tenore præsentium conferimus, & de illo etiam providemus, si quem, quam, vel quod post mensem, postquam præsentibus literæ vobis præsentatæ fuerint, extra Rom. Curiam vacare contigerit, cum plenitudine juris Canonici, ac omnibus iuribus, & pertinentiis suis eidem N. conferatis, & de illo, aut illa provideatis, seu ipsum ad illum, illam, vel illud præsentetis, aut nominetis, ipsumque N. in Canonicum, & in fratrem vestre, vel alterius Ecclesiæ ad effectum tantum obtinendi dignitatem, personatum, administrationem, vel officium huiusmodi recipiatis, stallum sibi in Choro, & locum in Capitulo, cum plenitudine juris Canonici assignetis, inducentes eundem N., vel procuratorem suum ejus nomine, in corporalem possessionem Canonicatus, & præben. aut dignitatis, personatus, administrationis, vel officii, seu beneficii huiusmodi, iuriumque, & pertinentium universorum prædictorum, defendentesque inductum, ac facientes N. vel pro eo procuratorem prædictum ad præbendas, aut dignitatem, personatum, administrationem, vel officium, seu beneficium huiusmodi, quodcumque fuerit, ut moris est admitti, sibi que de illius, vel eorum fructibus, redditibus, proventibus, iuribus, & obventionibus universis integre responderi. Non obstante de certo Canonicorum numero, ut præfertur, & aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dictæ vestre, vel alterius Ecclesiæ juramento confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statuti, & consuetudinibus contrariis quibuscumque. Aut si vobis ab Apostolica sit Sede indultum, quod ad receptionem, vel provisionem alicuius minime teneamini, quodque de Canonicatibus, & præbendis, seu dignitatibus, personatibus, administrationibus, vel officiis vestre, vel alterius Ecclesiæ, aut aliis beneficiis Ecclesiasticis quibuscumque ad vestram collationem, provisionem, presentationem, nominationem, seu quamvis aliam dispositionem, communiter, vel divisim pertinent, nulli valeat provideri per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, & qualibet alia dictæ Sedis indulgent. generali, vel speciali, cuiuscumque tenoris existat, per quam præsentibus non expressam, vel totaliter non insertam, effectus huiusmodi gratiæ imper-

K k k diri